

## Preek zondag 23 maart 2014, Zondag Oculi, Matteus 21, 33-46

### Grote of Jacobijnerkerk Leeuwarden

Gemeente van Jezus,

Mijn opdracht luidt: Verkondig het goede nieuws aan alle mensen van goede wil. Dat doe ik nu met deze parabel uit Mattheusevangelie. Jezus eigen leven is een parabel, dat wil zeggen: In Hem zien wij hoe God naar mensen omziet. Tenminste, als we geloven. In Jezus de Zoon leren we God kennen als God die omziet naar de armen, de zondaars, de lammen en de blinden, naar ontrechte en van zichzelf vervreemde mensen.

Schillebeekcx verwoordt het zo: In Jezus leven en sterven ontvangen wij Gods heilsaanbod, d.i. goedheid, liefde, erbarmen en genade. In de aanvaarding van dit heil zeggen wij tegen God: Uw heil zal voortaan mijn leven richting geven. Aan ons vandaag de vraag: Durven wij het met dit heil te wagen, riskeren wij ons leven door het gelovig in zijn hand te leggen?

Veertig dagen onderweg, pelgrims van de Heer, en vlak bij Goede Vrijdag kunnen wij iets voelen van de enorme druk die Jezus moet hebben ervaren. Hij was nog jong, maar toch al dichtbij de dood, en naarmate dat doodsuur nadert neemt de weerstand en agressie tegen Hem toe. Het was niet nieuw dat het volk een profeet afwees en vermoordde, de wijnbouwers in de parabel mishandelen en stenigen de door de landheer gezonden knechten; zo hebben ze de profeten voor Hem vervolgd, en nu dreigt met Jezus de Zoon hetzelfde te gebeuren.

In de parabel van vandaag zet Jezus die spanning op scherp als Hij tegen de Schriftgeleerden zegt: "Het koninkrijk van God zal u worden ontnomen en gegeven worden aan een volk dat wel vrucht draagt." Zij weten donders goed dat Hij het over hen heeft, maar ze durven hem nog niet op te pakken uit angst voor de reactie van de volksmassa, zo schrijft Mattheus.

Ik laat die geschiedenis van de gestolen zegen van Isaäk mee resoneren in deze preek, in de parabel wordt met de botte bij gehakt, zijn mensenlevens in het geding, gaat het en over executies en over vruchten. Een heftig spiegelverhaal, waarin de gerechtigheid in het geding is.

Je kunt niet neutraal blijven als de gerechtigheid in het geding is. Dat blijkt ook de afgelopen week in de reacties over de uitspraken van Geert Wilders. Je schouders daarbij ophalen is geen optie. Als bepaalde mensen in ons land met verbale agressie worden weggezet, dan kun je niet neutraal blijven, dan is onverschilligheid een doodzonde.

Wat doet het mij goed dat onze PKN-kerk luid en duidelijk van zich laat horen deze week in deze kwestie. Dat hadden ze wel vaker mogen doen wat mij betreft, niet alleen bij de PVV, maar ook op andere thema's waar bestuurders over grenzen heen gaan. Spreek je maar uit als kerk, neemt dat risico en zeg waar het in het koninkrijk van God om dient te gaan. Zeg het Jezus na dat Gods koninkrijk gegeven wordt aan mensen die het vrucht laten dragen. Zeg het ook al weet je dat het imago van de kerk belabberd is, maar zeg het wél, sta voor je zaak en voor je boodschap.

Deze parabel is zo confronterend, dat een neutrale houding er tegenover onmogelijk is. De kerk moet kiezen, we moeten ons leven als geloofsgemeenschap riskeren met deze God. De intensiteit en de harde realiteit van dat risico symboliseert Jezus in de steen. Bouw er iets mee! Anders gezegd: vertrouw op God en lever een positieve bijdrage aan zijn koninkrijk, of struikel erover en ga als een gebroken gemeenschap verder.

Over dit risico, over deze levenskeuze gaat het vandaag hier in onze geloofsgemeenschap.

Heb ik het bij het rechte eind als ik veronderstel dat deze vraag nergens geagendeerd is in de vele ontmoetingen en vergaderingen in uw geloofsgemeenschap?

Hoe ziet de kerk eruit die het heilsaanbod van God aanneemt? Als het goed is, is dat een kerk waar geen terreur is, geen dwang en geen dominantie. Maar om dat te bereiken zul je vertrouwen voorrang moeten geven boven angst. Als je zo kerk wilt zijn, dan moet je de ontmoeting aan deze Tafel hoger achten dan je eigen gelijk.

In de parabel is een hoofdrol weggelegd voor de wijnbouwers. Die staan voor het volk Israël, maar wij mogen best de parabel op de kerk toepassen. De wijnbouwers in de parabel vertonen vooral driftmatig gedrag. Ze mishandelen en doden de knechten van de heer. En de drift die het meest bevredigd wordt is de drift van de gretigheid. Dat blijkt als de zoon de wijngaard betreedt en ze roepen: We doden hem, dan strijken we de erfenis op.

Een kerk vrij van terreur en driften.

In het kader van een project met de Friese Raad van Kerken heb ik deze week voor mijzelf nog eens op een rijtje gezet wat nu eigenlijk het bijzonder en het eigene van de christelijke kerk is. In één zin is het dit: De kerk bemiddelt in deze wereld in **geloof, hoop en liefde**.

Maar ik wil het nog iets uitvoeriger zeggen: Het primaat van de kerk, m.a.w. de kernopdracht, is in drie concrete thema's te vatten:

**I Het goede nieuws brengen** aan mensen van goede wil; hier gaat het om 'de scheppende, geborgenheid- en uitzicht-biedende kracht van het woord.'

**II De werken der barmhartigheid doen**, waaronder het pastoraat en daarin alle voorrang voor de zorg voor de meest kwetsbaren in de gemeenschap. Pastoraat is de ontmoeting waarin onvoorwaardelijke aanvaarding en bevestiging is, zoals een moeder haar kind liefheeft.

**III De viering van de Sacramenten**, (Drewermann) ‘De Kerk, die toch eigenlijk een instituut dient te zijn dat de angst overwint, blijkt in de praktijk een dwingend, angstaanjagend systeem te zijn, dat andersdenkenden vervolgt en veroordeelt. Maar heel positief in de kerk is de viering van de Tafel, de eucharistie. Want in de eucharistie werkt de droom van een vertrouwend bestaan in op de mensen die eraan deelnemen.’

En dan doet de kerk het goed als zij vandaag protesteert tegen het grensoverschrijdenden gedrag van de PVV en dan doet onze synodevoorzitter het goed als hij zegt dat in dat liturgische protest het woord **‘verbondenheid’** centraal moet staan. Want daarin hoor ik dat de kerk dat andere woord van Jezus heeft begrepen: “Ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van de wereld.” Dan geeft de kerk alle ruimte en voorrang aan vertrouwen, en zijn dreigementen niet meer nodig.

“Wie zegt gij dat Ik ben?”. Waarschijnlijk staat die vraag in onze geloofsgemeenschap niet geagendeerd. Toch is dat wel de bedoeling, en gezond voor de kerk. Als we het geloofsgesprek voorrang geven in de kerk, dan kunnen we sterk staan in de verkondiging, de werken der barmhartigheid en de viering van de Sacramenten.

Als ik zelf de parabel volstrekt serieus neem, met andere woorden: Als ik het heilsaanbod van God aanneem, dan kan ik ook persoonlijk niet neutraal blijven.

Jezus vraagt mij: “Wie zeg jij dat ik ben?”

Ik kan persoonlijk antwoorden met een geloofsbelijdenis. Dat is ook niet nieuw. Steeds weer hechten groepen christenen zich aan een geloofsidee en hechten er een gemeenschap aan. Het is een goede stap voor een pelgrim. Maar het aanhangen van een geloofsidee is op zichzelf een koud gegeven. Het aanhangen van een opvatting is een koud gegeven. Dat zie je dagelijks in de opinie: Mensen die zich hechten aan een opvatting. Maar het is zo vluchtig als wat. Bij gebrek aan verbondenheid, aan warmte en liefde, is deze gemeenschap broos. En de ene opvatting maakt snel plaats voor een betere of een andere en dan kun je weer helemaal opnieuw beginnen.

Voor ons christenen geldt dit: De kracht van ons geloof zit hem niet in het aanhangen van een bepaald geloofsidee, maar in de mate waarin wij ons op onze levensreis als een pelgrim van de Heer gedragen.

Het heeft er voor mij mee te maken dat ik mijn levensverhaal nooit kan vertellen zonder dat God daarin een hoofdrol speelt.

Je kunt natuurlijk kerk zijn door je leven zo nu en dan te spiegelen aan een prachtig Bijbelverhaal en dan je weg vervolgen. Maar eigenlijk geen besef hebben waar je houvast is.

Anders wordt het als je besluit dat God in jouw levensverhaal bestaat en dat hij God is voor jou.

Dichtbij God leven als pelgrim door te aanvaarden dat God in jouw leven present is.

Jezus praat met Schriftgeleerden op een andere toon dan met zijn leerlingen en zijn familie. Dit is opvallend: In de ontmoetingen met de Schriftgeleerden is Jezus streng, is de toon vaak waarschuwend, soms zelfs dreigend, zoals een profeet eigen is. Maar de gesprekken met zijn broers, zusters en leerlingen zijn veel intiemer, er klinkt veel meer liefde en warmte. Jezus spreekt met zijn intimi over liefde in vriendschap en over die eigenschappen van Gods heil: Goedheid, erbarmen, genade. Jezus spreekt op twee verschillende tonen. Wat is dan het verschil tussen deze beide groepen, Schriftgeleerden en Jezus intimi? Het grote verschil is natuurlijk dat de Schriftgeleerden zich vóór alles bedreigd en geïntimideerd voelen door Jezus en dat zijn intimi vertrouwen en liefde voelen bij Jezus

En dit is voor ons een les: Als ik mijn leven riskeer in Gods hand, dan mag ik het lief hebben om te vertrouwen op God, wat er ook gebeurt. Dan geef ik het vertrouwen voorrang op mijn angst. Dan durf ik het aan om niet bang te zijn voor een afwijkende mening of opvatting, maar vertrouwen te hebben dat mijn levenskeuze goed is.

Jezus vraagt aan u en mij: “Wie zeg jij dat ik ben?”

Als je die vraag laat doordringen tot je ziel, wie zeg jij dat ik ben, wat is dan je eerste reactie? Is het afwijzing, of is het vertrouwen er eerst, of voel je een vraag opwellen? Wat is het? Wat brengt God in jouw ziel teweeg? Onderzoek in deze dagen hoe uw antwoord is op die vraag. Wat brengt God in mij teweeg?

In mijn leven omarm ik God omdat Hij liefde en goedheid is. Dan kan mijn ziel niet anders dan met liefde daarop antwoorden. Het brengt mij rust en vertrouwen, en ik kan aanvaarden wat mij gegeven is en wat mij overkomt. Ik kan het aan omdat ik niet wens los te laten de hoop die klinkt in dit woord van de Heer: “De Vader zelf heeft jullie lief, omdat jullie mij liefhebben en geloven dat ik van God ben gekomen.”

Moedig voort, naar Pasen! AMEN